

МК 13 IPA SO 02 15

Твининг проект финансиран од ЕУ: „Понатамошно подобрување на системот за развој и имплементација на Националната рамка на квалификации“

ПРОТОКОЛ ЗА ЗАЕДНИЧКО РАБОТЕЊЕ НА БИРОТО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕ И ЦЕНТАРОТ ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА И ЦЕНТАРОТ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ ЗА РАЗВОЈ НА СТАНДАРДИ НА КВАЛИФИКАЦИИ И РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВНИ ПРОГРАМИ

Ко-проектен лидер Ана Тецилазиќ Горшиќ

Краткорочен експерт Лех Богута

21 април 2017

нацрт II

Согласно Законот за Национална рамка на квалификации (во понатамошниот текст: Закон за НРК), член 13, Законот за основно образование, член 2, Законот за средно образование, член 3, Законот за стручно образование и обука, член 32, член 32а и член 32б, Законот за образование на возрасни, член 36, и Законот за Биро за развој на образование, член 5, ...

ПРОТОКОЛ ЗА ЗАЕДНИЧКО РАБОТЕЊЕ НА БИРОТО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕ И ЦЕНТАРОТ ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА И ЦЕНТАРОТ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИ ЗА РАЗВОЈ НА СТАНДАРДИ НА КВАЛИФИКАЦИИ И РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВНИ ПРОГРАМИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

(1) Протоколот ја регулира соработката помеѓу Бирото за развој на образованието, Центарот за стручно образование и обука и Центарот за образование на возрасни за:

- развој на стандарди на занимање,
- изработка и ревизија на стандарди на квалификации од ниво I до ниво V-B од Македонската рамка на квалификации (во натамошниот текст: МРК),
- развој на образовни програми кои водат до постигнување на квалификации од стручно образование и обука на ниво II, III, IV и V-B од МРК како составен дел на системот за средно образование.

(2) Протоколот го потпишуваат трите вклучени страни:

- Биро за развој на образованието,

- Центарот за стручно образование и обука (во понатамошниот текст: ЦСОО),
- Центар за образование на возрасни.

(3) Вклучените страни се согласуваат дека ќе соработуваат во развојот на стандардите на занимање, стандардите на квалификации и образовните програми, кога тоа е соодветно.

(4) Секоја вклучена страна ќе назначи едно лице одговорно за контакт со другите вклучени страни за работите поврзани со овој протокол.

Член 2

Сите термини кои се користат во машки род во овој Протокол, се родово неутрални и поеднакво се однесуваат и на мажи и на жени.

II. РАЗВОЈ НА СТАНДАРДИ НА ЗАНИМАЊЕ

Член 3

(1) Во оправдани случаи или случаи пропишани со закон, стандардите на занимање може да се изработат заеднички од страна на Центарот за стручно образование и обука и Центарот за образование на возрасни.

Според "Препораките и нацрт-правните акти ..." стр. 49 „Центарот за образование на возрасни може да развие стандарди на занимање, индивидуално или заедно со Центарот за стручно образование и обука“, но не постојат одредби за започнување на овој процес.

(2) Стандардите на занимање се развиваат со користење на методологијата за изработка на стандард на занимање, и се усвојуваат од страна на Националниот одбор на Македонската рамка за квалификации (во натамошниот текст: Национален одбор).

(3) Во случај на случајот опишан во став 1, развојот на стандардите на занимање го координира Центарот за стручно образование и обука.

(4) По приемот на иницијативата од Националниот одбор за изработка на стандардот на занимање, Центарот за стручно образование и обука ја формира

работната група која се состои од:

- претставник на Центарот за стручно образование и обука,
- претставник на Центарот за образование на возрасни,
- претставник на работодавачи,
- претставник на понудувачи на образовни услуги и обука.

Составот на работната група треба да се провери.

- (5) Центарот за стручно образование и обука организира состаноци на работната група и ја документира нејзината работа.
- (6) Стандардот на занимање се договара и потпишува од страна на законските застапници на двете вклучени страни.
- (7) Центарот за стручно образование и обука треба да достави предлог за вклучување на стандард на занимање во Регистарот на одобрени стандарди на занимање, по електронски пат или по пошта, до министерството надлежно за образование и наука, поточно до одделението одговорно за обезбедување на административна поддршка на Националниот одбор и до секторските комисии за квалификации совети (во натамошниот текст: Одделение за НРК). Предлогот се состои од предлог на стандардот на занимање и придружен допис со кратки информации за оправданоста за развојот на стандардот, користените методи и експертите вклучени во развојот на стандардот.
- (8) Доколку резултатот од евалуацијата на предлогот од страна на секторските комисии за квалификации е негативен, Центарот за стручно образование и обука формира работна група за ревизија на предложениот стандард на занимање врз основа на препораки и насоки од секторските комисии за квалификации. Ставовите 3-7 од овој член се применуваат соодветно.
- (9) Одредбите на овој член соодветно се применуваат за ревизија на стандардите за занимање.

III. РАЗВОЈ И РЕВИЗИЈА НА СТАНДАРДИТЕ НА КВАЛИФИКАЦИИ

Член 3

- (1) Бирото за развој на образованието, Центарот за стручно образование и Центарот за образование на возрасни соработуваат во процесот на развивање на следните стандарди на квалификации:
  - за задолжително основно образование на ниво 1 од МРК,
  - за средно стручно образование и обука на нивоа II, III, IV и V-Б од МРК,
- (2) Стандардите за квалификација се развиваат со користење на методологијата за

развој на стандарди на квалификации усвоени од Националниот одбор.

- (3) Одредбите од членовите 4-5 соодветно се применуваат при ревизија на стандардите на квалификации од став 1 на овој член.

Член 4

- (1) Стандардот на квалификација за задолжително основно образование се подготвува заеднички од страна на Бирото за развој на образованието и Центарот за образование на возрасни.
- (2) Развојот на стандардот на квалификација за задолжително основно образование го координира Бирото за развој на образованието.
- (3) По приемот на барањето од министерството надлежно за образование и наука, поточно од нејзиното одделение во состав одговорно за основно и средно образование, Бирото за развој на образованието формира комисија за развој на стандард на квалификација за основно образование, која ја сочинуваат:
- претставник на Бирото за развој на образованието (за природни науки),
  - претставник на Бирото за развој на образованието (за општа науки),
  - претставник на секторот за основно образование од Министерството за образование и наука,
  - претставник на педагошката служба на Министерството за образование и наука задолжена за учебници,
  - претставник на Центарот за образование на возрасни.

Состав на комисијата – во согласност со „Заклучоци од состанокот одржан на 15 февруари 2017“

- (4) Бирото за развој на образованието ги организира состаноците на комисијата и ја документира нејзината работа.
- (5) Стандардот на квалификација се договора и потпишува од страна на законските застапници на двете вклучени страни.
- (6) По развивањето на стандардите на квалификации за основно образование, Бирото за развој на образованието го доставува предлогот за вклучување на стандардот на квалификација во Регистарот или електронски, или по пошта до Одделението за НРК, заедно со соодветната образовна програма за основно образование, изготвена од Бирото за развој на образованието. Предлогот се

состои од предложениот стандард на квалификации и придружен допис кој содржи објаснување за тоа како е развиен стандардот на квалификација и како образовната програма е усогласена со стандардот на квалификација, а особено со описите на резултатите од учењето.

- (7) На барање на Националниот одбор, Бирото за развој на образованието организира консултативен состанок со комисијата од став 3 на овој член со цел да се договори конечната верзија на стандардот на квалификација и образовната програма за основно образование.

Член 5

- (1) Стандардите за квалификација за средно стручно образование и обука се подготвуваат заеднички од страна на Бирото за развој на образование и Центарот за стручно образование и обука.
- (2) Развојот на стандардите на квалификација од став 1 го координира Центарот за стручно образование и обука.
- (3) Во оправдани случаи Центарот за стручно образование и обука ќе ги повика претставниците на Центарот за образование на возрасни да земат учество во развојот на дадениот стандард на квалификација.
- (4) По приемот на барањето од министерството надлежно за образование и наука, поточно од нејзиното одделение во состав одговорно за основно и средно образование, Центарот за стручно образование и обука формира комисија за развој на дадениот стандард на квалификација врз основа на усвоени стандарди или стандард на занимање, која се состои од:
- претставник на Центарот за стручно образование и обука (за теоретско и практично стручно образование),
  - претставник на Бирото за развој на образованието (за општо образование),
  - претставник на секторот за стручно образование од Министерството за образование и наука,
  - претставник на педагошката служба на Министерството за образование и наука,
  - претставник на Центарот за образование на возрасни, кога тоа е соодветно;

Составот на комисијата е заснован на составот на комисијата за квалификации за основно образование - да се потврди

- (5) Центарот за стручно образование и обука ги организира состаноците на комисијата и ја документира нејзината работа.
- (6) Стандардот за квалификација се договора и потпишува од законски застапници на сите вклучени страни.
- (7) По изготвувањето на стандардот на квалификации, Центарот за стручно образование и обука доставува предлог за вклучување на стандардот на квалификации за стручно образование и обука во Регистарот или електронски, или по пошта, до Одделението за НРК. Предлогот се состои од предлогот на стандардот и придружен допис со кратки информации за оправданоста за развој на стандардот, користените методи и експертите вклучени во развојот на стандардот.
- (8) Предлогот за вклучување на стандардот на квалификација за стручно образование и обука во Регистарот може да се достави заедно со соодветната образовна програма изработена согласно член 6 од овој Протокол.
- (9) Доколку резултатот од евалуацијата на предлогот од страна на секторската комисија за квалификации е негативен, Центар за стручно образование и обука формира комисија за ревизија на предложениот стандард на квалификација врз основа на препораки и насоки од секторската комисија за квалификации. Ставовите 1-8 од овој член соодветно се применуваат.

IV. РАЗВИВАЊЕ НА ОБРАЗОВНИ ПРОГРАМИ

Член 6

- (1) Центарот за стручно образование и обука и Бирото за развој на образованието соработуваат во процесот на развивање на образовната програма која доведува до достигнување на квалификации за стручно образование и обука на ниво II, III, IV и VБ на МРК како интегрален дел од системот за средно образование.
- (2) Развојот на образовните програми од став 1 го координира Центарот за стручно образование и обука.
- (3) По приемот на барањето од министерството одговорно за образование и наука, поточно од одделението во состав одговорно за основно и средно образование,

Центарот за стручно образование и обука формира работна група за изготвување на стандарди на квалификации и/или образовни програми која се состои од:

- претставник на Центарот за стручно образование и обука,
- претставник на Бирото за развој на образованието,
- претставник на работодавачи,
- претставник на понудувачите на образовни услуги и обука.

Составот на работната група треба да се провери

- (4) Центарот за стручно образование и обука организира состаноци на работната група и ја документира нејзината работа.
- (5) Образовната програма се договара и потпишува/потврдува од страна на законските претставници на двете вклучени страни, заедно со барањето за потврдување на неговата усогласеност со соодветниот квалификациски стандард.
- (6) По изготвувањето на стандардот на квалификации, Центарот за стручно образование и обука го доставува барањето од став 5 до Одделението за НРК или по електронски пат, или по пошта. Барањето се состои од предложената програма за стручно образование и обука и придружен допис со информации за тоа како е развиена и усогласена програмата за стручно образование и обука со стандардот на квалификации.
- (7) Доколку резултатот од евалуацијата на предложената програма од страна на секторската комисија за квалификации за квалификации е негативен, Центар за стручно образование и обука формира работна група за ревизија на предложената програма врз основа на препораки и насоки од секторската комисија за квалификации. Ставовите 3-6 од овој член се применуваат соодветно.
- (8) Образовната програма развиена според овој член може да се промени се додека промените не се значителни и се задржува усогласеноста со стандардот за квалификација. Ставовите 1-7 од овој член соодветно се применуваат.
- (9) Центарот за стручно образование и обука треба да го извести Министерството за образование и наука за промените направени во дадената образовна програма согласно став 8.

V. ЗАШТИТА НА ИНФОРМАЦИИ ПОВРЗАНИ СО ПРОТОКОЛОТ

Член 7

- (1) Вклучените страни се согласуваат дека без претходно писмено одобрение од другите страни нема да откријат доверливи информации директно или индиректно поврзани со интересот на сите институции, освен на лица овластени од страна на сите вклучени страни.
- (2) Под доверливи информации се подразбираат: документи, заклучоци, извештаи и/или други информации означени како „доверливи“, кои страните ги споделуваат едни со други.
- (3) Сите вклучени страни се согласуваат дека обврската за доверливост се применува на неограничен временски период, дури и по евентуалното прекинување на Протоколот.

VI. ВЛЕГУВАЊЕ ВО СИЛА И ПРЕСТАНОК

Член 8

- (1) Овој Протокол ќе влезе во сила на денот на неговото потпишување од страна на сите три вклучени страни.
- (2) Протоколот важи најмалку десет (10) години од денот на неговото потпишување од страна на постојните овластени потписници. По овој период може да биде продолжен или обновен и заеднички да се договори.
- (3) Секоја странка може да го раскине овој Протокол само со претходно писмено известување до другите вклучени страни.
- (4) Протоколот може да се ревидира секоја година само со претходно писмено барање за измени и дополнувања на другите вклучени страни.

VII. ОВЛАСТЕНИ ПОТПИСНИЦИ И ПРЕТСТАВНИЦИ

Член 9

- (1) Овластени потписници на овој Протокол се директорите на сите вклучени страни: Бирото за развој на образованието, Центарот за стручно образование и обука и Центарот за образование на возрасни.

- (2) Секоја од вклучените страни, со писмено известување до другите, ги именува своите претставници, овластени да ја претставуваат институцијата во извршувањето на обврските кои произлегуваат од овој Протокол.

VIII. ЈАЗИК

Член 10

Протоколот се изготвува на македонски јазик во шест (6) идентични копии, по две за секоја страна.

IX. СОГЛАСНОСТ

Член 11

Долупотпишаните страни се согласуваат со содржините пропишани во протоколот и се согласни конзистентно да се придржуваат до нив.

ПОТПИСНИЦИ:

За Бирото за развој на образование:

За Центарот за стручно образование и обука:

За Центарот за образование на возрасни:
